

Spis treści

WSTĘP. DAWNI MISTRZOWIE WE WSPÓŁCZESNYCH MUZEACH	9
--	---

CZĘŚĆ I. STRUKTURA OBRAZU

I.1. Podobrazia	25
Podobrazia drewniane	25
Podobrazia płócienne	29
I.2. Grunty	36
Grunтовanie desek	36
Grunтовanie desek i płócien w XVI wieku	38
I.3. Złocenia	40
Złoto płatkowe	41
Rytowanie, puncowanie, <i>sgraffito</i>	42
Złoto proszkowe	44
I.4. Podrysowanie	46
Przygotowanie do malowania	46
Materiały stosowane do nanoszenia podrysowań	49
Metody nanoszenia podrysowań	50
I.5. Imprimitura	54
I.6. Farby i warstwy malarskie	61
Wyrabianie farb	61
Przygotowanie palet	63
Kolejność malowania	64
I.7. Spoiwa malarskie. Między techniką a stylem	68
Spoiwo klejowe	69
Malarstwo temperowe we Włoszech	73
Malarstwo olejne na północy Europy i w Niderlandach	76
Pomiędzy Niderlandami a Italią	80
Adaptacja spoiwa olejnego we Włoszech	84
Adaptacja spoiwa olejnego w Wenecji	90

CZĘŚĆ II. DISEGNO I COLORITO W WENECJI

II.1. <i>Disegno veneziano</i> . Rysunek w warsztatach weneckich mistrzów. ...	97
Giovanni Bellini	98

Giorgione	105
Tycjan	108
Tintoretto	111
<i>Disegno i colorito w świetle florenckiej praktyki warsztatowej</i>	114
<i>Unione</i> Michała Anioła	118
<i>Sfumato</i> Leonarda da Vinci	121
II.2. Colorito veneziano	125
Materiały malarskie w Wenecji	126
Wenecka paleta	136
<i>Colore i colorito</i>	143
Boschini i pochwała weneckiego malarstwa: <i>macchie, senza macchia, anzi splendori</i>	144
<i>Sprezzatura</i>	146
 CZĘŚĆ III. WARSZTATY MISTRZÓW WENECKICH	
OD BELLINIEGO DO TINTORETTA	
III.1. Giovanni Bellini	151
Repliki w warsztacie Belliniego	156
Technika malarska Belliniego	163
<i>Uczta bogów</i> – Giovanni Bellini i Tycjan	167
III.2. Giorgione	170
Leonardo w Wenecji	172
Dürer i sztuka niemiecka w Wenecji	177
<i>Sfortuna critica</i>	181
Giorgione i <i>giorgioneschi</i>	185
Technika malarska Giorgiona	189
Badania technologiczne a interpretacje obrazów Giorgiona	194
III.3. Tycjan	200
Repliki w warsztacie Tycjana	206
Technika malarska Tycjana	217
W stronę późnego stylu. <i>Pittura di macchia</i>	222
<i>Non finito</i>	226
III.4. Jacopo Comin, zwany Robusti, zwany Tintoretto	242
<i>Il disegno di Michelangelo e il colorito di Tiziano</i>	245
Portrety i ich repliki w warsztacie Tintoretta	252
<i>Prestezza del fatto</i>	254
Technika malarska Tintoretta	260
ZAKOŃCZENIE	269
BIBLIOGRAFIA	273
SPIS ILUSTRACJI	305
INDEKS OSÓB	321
WYKAZ ŹRÓDEŁ ILUSTRACJI	327

Grażyna Bastek – historyk sztuki, kustosz malarstwa włoskiego w Muzeum Narodowym w Warszawie. Specjalizuje się w historii technik malarskich dawnych mistrzów. W Instytucie Historii Sztuki UW prowadzi wykłady i seminaria poświęcone funkcjonowaniu warsztatów artystycznych, dziejom nowożytnego malarstwa europejskiego oraz problemom technologii i konserwacji. Zajmuje się popularyzacją historii sztuki, w Programie II Polskiego Radia współtworzy audycję *Jest taki obraz*, a jej eseje o malarstwie ukazują się w *dwutygodniku.com*.

Warsztaty weneckie... to pierwsza w Polsce książka prezentująca, uzyskaną dzięki najnowszym badaniom fizykochemicznym, wiedzę o weneckich warsztatach artystycznych, o technikach mistrzów Serenissimy i używanych przez nich materiałach malarskich. Podejmuje również dyskurs z dawną teorią sztuki, przedstawiając wiele z jej zagadnień, m.in. spór *disegno-colorito* czy pojęcie *non finito*, z punktu widzenia praktyki artystycznej. Szczegółowo omawia funkcjonowanie warsztatów artystycznych największych weneckich mistrzów: Giovanniego Belliniego, Giorgiona, Tycjana i Tintoretta.

Książka pomyślana została jako podręcznik dla studentów historii sztuki, dla których nie było do tej pory publikacji w języku polskim dotyczącej najnowszej wiedzy o technologii dawnego malarstwa; może być jednak również pożyteczną lekturą dla wielbicieli sztuki, chcących – jak dawni *dilettanti* – poszerzyć swą wiedzę o tajemnice warsztatowe wielkich mistrzów.

Cena 86,00 zł

ISBN 978-83-235-0794

